

VECHI AȘEZĂRI OMENEȘTI ÎN ZONA ODOBEȘTI

Apostu Aurora-Emilia

Odobeștii și împrejurimile sale, atât geografic cât și istoric, se circumscriu atât de bogatei și expresivei civilizații umane perpetuate din timpuri imemorabile până astăzi pe teritoriul județului Vrancea.

Mărturiile arheologice rezultante ale unei cercetări desfășurate timp de câteva decenii, prin bogăția lor numerică și semantică, prin cantitatea și ineditul informației științifice, prin apartenența la epoci și culturi unitare, au completat și întregit harta arheologică a județului Vrancea, au îmbogățit și diversificat cunoașterea științifică și istorică a vieții umane de pe aceste meleaguri.

Un sondaj arheologic de salvare efectuat în localitate, în anul 1980, a scos la lumină urme de locuire din epoca bronzului (cultura Monteoru), prima epocă a fierului (Hallstatt) și apoi, probând o statornică așezare, materiale de tip carpic, de început de epocă medievală (sec.X-XI d.Cr.), de ev mediu și târziu (sec.al XV-lea - XVIII-lea d.Cr.).

Diversitatea tipologică a materialului arheologic rezultat impresionează și reflectă o multitudine de aspecte ale vieții umane: ceramică de tipurile: cești și vase cu 2 tortițe supraînălțate, vase bitronconice, căni, obiecte din piatră, os și metal (bronz, fier), cât și tezaure monetare. Se remarcă topoarele – ciocan sau ciocanele cu gaură de înmănușare din piatră, fusaiiolele ceramice, obiecte de podoabă de tipul cataramelor din os, brățări, coliere etc. cât și unelte și arme de luptă și apărare.

Pieseile provin din necropola de epoca bronzului, cât și din

așezarea propriu-zisă.

La NV de oraș, în punctul „Șarba” (fosta vie Antoniu) cam în dreptul Stațiunii Vârteșcoiu au fost descoperite fragmente de vase monteorene cu 2 tortițe supraînălțate, cât și fragmente ceramice de tip carpic (sec. II-III d.Cr.), lucrate la roată, din pastă cenușie. Așezarea carpică suprapune așezarea de epoca bronzului. Această așezare umană de sub Măgura Odobeștilor a fost atestată documentar în secolul al XVII-lea și se constituie ca o nouă mărturie a continuității de locuire pe aceste meleaguri.

Tot la NV de oraș, în punctul denumit „Cetățuie”, presupus de unii cercetători a fi fost locul Cetății Crăciuna, au fost descoperite fragmente ceramice din epoca fierului (Hallstatt) sec.al VI î.Cr. Promontoriul însuși are forma unei cetăți, ceea ce, credem, că a determinat presupusa localizare a Cetății Crăciuna.

Și descoperirile monetare din această zonă probează intensă viață socio-economică. Ele aparțin secolelor VI-VII d.Cr., sunt de origine bizantină, din timpul împăraților Iustinian, Iustin și se constituie din monede disparate, cât și din tezaure monetare, completând aria descoperirilor monetare din zona Panciu, Focșani, Cotești, Suraia.

Între anii 1995-1997, au fost efectuate cercetări de suprafață pe Valea Milcovului, în special pe terasa dreaptă, în dreptul localităților Beciu, Broșteni, Mera. Cercetările s-au soldat cu descoperirea a numeroase fragmente de epoca bronzului (Monteoru) dar, ceea ce este mai important, prin pătrunderea în adâncurile preistoriei, apărând și piese întregi din silex alb-albăstrui aparținând paleoliticului superior (Gravettian), lame și lamele din silex, dar și fragmente ceramice neolitice (Cucuteni).

S-au conturat și așezări distincte, bine delimitate: în satul Beciu (com. Vârteșcoiu), în zona nord-estică, pe partea dreaptă a Milcovului - așezarea neolitică și de epoca bronzului (Monteoru IC3-IIB); așezarea și necropola carpică (sec. II-III d.Cr.) din partea stângă a podului de peste Milcov, dintre Odobești și Beciu, pe Dealul Titila. Obiectele descoperite sunt de tipul: căni și vase-ceașcă cu 2 tortițe, linguri și

polonice, unelte din os, piatră și fier, cărora li se adaugă podoabe, piese de harnașament, arme de luptă și vânătoare, material de construcție.

În satul Olteni (com. Vârteșcoiu), în urma unor cercetări de suprafață și a unor sondaje arheologice s-au descoperit urne funerare cu sau fără capac, vase-ceașcă din ceramică și un obiect de cult – o cruce din bronz, din perioada carpică.

În punctul „În Vatra Satului” s-a descoperit în anul 1960, o sumă de fragmente ceramice din secolele XI-XIII d.Cr. și din evul mediu târziu (sec. XVII-XVIII d.Cr.). Cercetările au fost efectuate de Gh. Constantinescu și Gh. Untaru. Tot lor li se datorează descoperirea în aceeași localitate la circa 2 km de sat, a 4 obiecte de podoabă (cercei din argint, două piese aurite) din secolul al XV-lea d.Cr. Unele detalii decorative de pe aceste obiecte se regăsesc pe cerceii descoperiți la Țifești (Vrancea) cât și, ce este deosebit de important, pe aceia descoperiți în cimitirul Cetății de Scaun de la Suceava.

Și în cealaltă parte a orașului, spre Jariștea, pe șoseaua ce duce la Bolotești, cercetările arheologice au scos la iveală materiale care se extind temporal de la paleolitic până în epoca bronzului. S-au descoperit atât piese din silex (lame și lamele, vârfuri gravettiene), fragmente ceramice, cât și inventare bogate ale unor morminte de înhumatie.

Cei câțiva tumuli cercetați s-au dovedit a fi bogați în obiecte de tipul figurine zoo și antropomorfe, castroane, boluri, cești și o piatră inscripționată de mare dimensiune, aflată acum în Lapidariumul Muzeului Vrancei.

Cele mai reprezentative mărturii arheologice descoperite în Odobești și împrejurimi, după restaurare și conservare, au îmbogățit depozitele muzeului, se regăsesc în expoziția de bază și au făcut obiectul unor studii științifice publicate în revistele de specialitate.

Deosebit de bogată în mărturii s-a dovedit a fi așezarea și necropola de la Beciu (com. Vârteșcoiu), descoperite încă din 1926, a căror cercetare, reluată între anii 1989-1991 și 1997-2000, prin

Vechi asezări omenesti în zona Odobești

continuarea lucrărilor, se apropie de epuizare. Impresionantul număr de obiecte provenite din numeroasele locuințe cercetate, din gropile de cult și din morminte oferă prețioase informații privind prelucrarea fierului, viața oamenilor din epoca bronzului, din perioada carpică, din secolele XI-XIII d.Cr.

Extinse pe un atât de cuprinzător spațiu temporal, mărturiile arheologice asigură legătura firească cu atestările documentare ale secolelor XIII-XIV d.Cr. privind Odobeștiul și zona înconjurătoare, probând atât continuitatea de locuire, cât și existența unei civilizații materiale și spirituale înfloritoare uneori, prin specificul geografic, particularitate distinctă în ansamblul evoluției istorice a județului Vrancea.